

het gebeurde te zullen zeggen.

Tot den bestuurder sprak hij:

— Ik zal de noodige stappen aanwenden, om den grond te koopen. Ik weet dat gij daarover geraadpleegd wordt. Gelieve uw advies te geven, alsof er niets gebeurd ware.

— Het zal gebeuren, Bertrand.

Een oogenblik later bevond Bertrand zich met Speldemans in het rijtuig, en legde Jan de koetsier de zweep over het paard.

— Die grafmaker zal niet spreken en de bestuurder evenmin... Op dien grafsteen staat ook mijn naam, Speldemans. Ik reken er op, om bij mijn broeder begraven te worden... Dat is mijn vurigste wensch... Belof me dat.

— Het zal gebeuren, Bertrand.

NEGENDE HOOFDSTUK.

WIE ROBERT EN BERTRAND WAREN.

Het was middag, toen het rijtuig, gevoerd door Jan den koetsier, op het kiezelpad het hek binnenreed van het kleine kasteeltje van Takkenvorst, een gering Hollandsch dorpje, tegen de Belgische grens gelegen, in een geheel en al vergeten hoekje.

Daar had Bertrand, onder den naam van B. Muller, zijnen intrek genomen.

Hij gaf zich uit voor Belgisch bankier, en Speldemans die Manspel heette, ging door voor zijn bijzonderen secretaris.

Trouwens het honderdtal menschen dat Takkenvorst bewoonde, arme lieden, die schier dak noch voedsel hadden, bekommerden zich niet om dat groot volk van het kasteeltje — dat lang onbewoond was geweest — des te minder daar de koetsier van den heer Muller wekelijks, namens zijn meester, eene gelduitdeeling deed.

Ware die achterwege gebleven, nadat ze de eerste week was geschied, dan zouden de bewoners van het kasteel misschien wel de aandacht hebben gaande gemaakt,

maar nu was het den Takkenvorsters genoeg, dat de knecht van dien «braven Mijnheer Muller» hen kwam opzoeken, opdat zij zich verder hoegenaamd niet zouden inlaten met wat er op het kasteel gebeurde en wie de bewoners waren.

Bertrand en Speldemans stapten uit het rijtuig en de eerste opende de deur van het woonhuis.

— Kom dadelijk naar de woonkamer, sprak hij tot Jan. Ik zal eene flesch ouden wijn ontkurken. Dat is er wel aan verdiend.

Hij begaf zich, gevolgd door Speldemans, naar de aangeduide kamer en haalde uit eene kast de beloofde flesch, die daar reeds klaar stond vóór hun vertrek.

— Op uwe gezondheid, Speldemans.

— Op de uwe... Een lekker wijntje!

— Ik geloof niet dat er oudere en betere bestaat. Nog een glas?

— Met plezier.

Zij klonken en ledigden een tweeden romer.

— Ik heb bemerkt, zei Bertrand, dat ge op de begraafplaats, bij het licht der lantaarns, veel moeite hebt gedaan om de namen te lezen, die op den grafsteen gebeiteld waren.

— Inderdaad... Ik heb ze goed onthouden ook... Graaf von Eisterheim...

— Dat is Robert.

— Zijn ware naam?

— Natuurlijk. Op een grafsteen gaat men toch geen valschen naam plaatsen.

— Om de menschen niet op het spoor te brengen...

— Neen, graaf von Eisterheim was de titel van onzen diep betreunden Robert.

— En de andere naam luidde B. Muller, dezelfde dien gij hier hebt aangenomen.

— Die mijn ware naam is.

— Ik dacht het, nadat ge mij gezegd hadt dat von Eisterheim de echte naam van Robert was.

— Ik zou eenige uren willen rusten.

— Mijne oogen vallen toe.

— We zullen dan ons bed maar opzoeken. Deze avond na het diner, zal ik u in het wijd en het breed

mededeelen wie Robert was, en, daar zijne geschiedenis nauw aan de mijne verbonden is, wie ik ben. Als u dat belang inboezemt.

— Is dat eene vraag? Ge weet dat ik van plan ben, ondanks al de ongemakken, die mij de eerste uitgave heeft berokkend, de geschiedenis van Robert en Bertrand om te werken, opnieuw te beginnen en weer uit te geven. Uwe levensgeschiedenis zou niet volledig zijn, indien er uw oorsprong niet in vermeld werd. Ik zal dus dezen avond met twee ooren luisteren.

Jan de koetsier trad in het vertrek.

Hij wankelde. Hij kon van vermoeden schier niet op de beenen meer staan.

De flesch werd door hem ledig geschonken, en, na nog een goede teug gedronken te hebben, zocht ieder zijne slaapkamer op.

Het was reeds avond, toen zij ontwaakten.

De meid, een flink meisje uit het dorp, had met behulp van Jan den koetsier — want van koken wist ze niet veel te vertellen — het maal bereid en de drie mannen, die een flinken eetlust hadden, deden het alle eer aan.

Als 't maal afgelopen was, gaf Bertrand aan de meid verlof om te gaan slapen, plaatste een drietal flesschen wijn en een kist sigaren op de tafel, nam plaats in een grooten zetel en zeide:

— Nu gaat ge weten wie wij geweest zijn, vooraleer wij de wereld hebben rondgereisd en als lustige vagebonden geboekt werden.

Graaf von Eisterheim behoorde tot eene familie van krijgslieden.

Van vader tot zoon, te beginnen van een tijd, die in de duisternis der eeuwen verloren liep, waren de Eisterheims soldaten geweest, en meer dan een telg van dit roemrijke geslacht had in het Duitsche leger de hoogste rangen bekleed.

De vader van Robert is op pensioen gesteld geworden als generaal en leeft teruggetrokken in zijn slot; een slot der middeleeuwen, dat wellicht door een der eerste graven van Eisterheim op den kop van de beide steile rotsen van het dorp van dien naam is gebouwd geworden.

De vrouw van den graaf was bij de geboorte van

haar eerste kind overleden.

Het was mijne moeder, vrouw Muller, de echtgenoot van den jachttopziener van Eisterheim, die mij toen juist het levenslicht had geschonken, welke den jongen graaf opvoedde, zoodat we zoogbroeders werden.

Wij groeiden samen op en werden speelmakkers, woonden en leefden als twee kleine broertjes in het jachtwachterhuis.

Robert hield veel van mij, en ik was ten zeerste aan hem verknocht.

Toen de vader het noodig oordeelde, zijn zoon op het slot te brengen, en hem daar onder het toezicht van eenen leeraar en tal van bedienden te plaatsen, daar hij 't grootste gedeelte van het jaar in de hoofdstad moest verblijven, mocht ik mijn zoogbroeder vergezellen en ontving ik dezelfde opvoeding als Robert.

Mijn makker was zeer verstandig, een wonder voor zijn ouderdom en leerde vlijtig.

Om hem genoegen te doen, legde ik mij ook met al mijn wilskracht op de studie toe, maar Robert bijhouden, welke moeite ik ook deed, dat was geheel en al onmogelijk.

De leeraar, die een zeer geleerd en braaf man was, deed zijn plicht zooals niet één, en al wat in zijne macht was om zijne leerlingen vooruit te helpen op het pad der geleerdheid, en den lust tot de studie bij hen aan te prikkelen.

En hij mocht zich dan ook ten volle in onzen vooruitgang verheugen.

Tot zijn groote spijt kwam, als wij een twaalfstal jaren oud waren, een tweede leeraar op Eisterheim.

Het was een oud officier, die gelast was ons onder lichamelijk oogpunt te ontwikkelen.

De graaf wilde het zoo.

Van de zeven uren, die vroeger aan ons onderwijs gewijd werden, bleven er nu nog drie over, en de andere vier werden aan paardrijden, jagen, lichaams- en wapen-oefeningen opgeofferd.

Onze oude professor was er treurig om, doch hij troostte zich met zijnen tijd in de rijke bibliotheek van het slot te slijten.

Ik was de lieveling van den anderen leeraar. Ik was

sterker en behendiger dan Robert, en dan ook spoedig een eerste ruiter, een goed jager, een kundig schutter en schermer.

Robert bleef zijn professor getrouw en, kon hij naar de bibliotheek sluipen, als de lessen van den officier moesten aanvangen, dan was hij niet te vinden om uit te rijden of schermles te nemen.

— De boekworm zal weêr bij dien ouden lettervreter zitten, zei de officier dan. Hij moet het weten. We zullen dan maar onder ons een rijtoertje maken.

Ik wist dat ik Robert genoeg deed met hem te laten waar hij zich bevond en liet hem dan ook in zijn bibliotheek.

Zoo werd mijn makker den geleerde, dien gij in hem gekend hebt, en die op alle gebied het noodige wist.

Als we den ouderdom bereikt hadden, door het reglement bepaald, werden wij naar de krijgsschool gezonden, en pas twintig jaar oud, werden we beiden officier.

Wel had Robert zijn vader den wensch te kennen gegeven, op de universiteit te mogen voortstudeeren, maar daarvan wilde de oude graaf niet weten.

Evenals de andere Eisterheims, moest Robert als krijgsman zijn vaderland dienen.

Ik volgde met des te meer genoeg mijn zoogbroeder, omdat het leger mij aantrok.

Het was tevens eene groote eer voor den zoon van een jachtwachter, officier te wezen.

En ik was er ook trotsch op.

Robert had in de krijgsschool geen lust voor het krijgsleven opgedaan.

Het was alleen zijn zucht naar studie, welke hem op schitterende wijze zijn examens liet afleggen.

Nu hij officier was, stak dit leven hem tegen.

Al zijn vrijen tijd besteedde hij aan het bestudeeren van vraagstukken, die met het leger niets gemeens hadden.

Toen gebeurde er iets, dat over ons beider lot moest beslissen.

De liefde — Robert heeft steeds, ondanks zijn weetgierigheid en studielust, een licht ontvlambaar hart bezeten, dat wellicht den Eisterheims eigen was — ontvlamde in zijn boezem.

Bertrand.

Ge zult zeggen: dat is geen erg voor een jong officier, die een naam in de hooge wereld heeft en schatrijk is.

Inderdaad, dat zou niet erg geweest zijn, indien Robert niet verliefd ware geworden op een beeldschoon meisje uit den geringen burgerstand, wiens broeder zich tot een welhebbend koopman had weten op te werken.

Die broeder was de vriend van een onzer makkers,

insgelijks een jong officier, niet van adel, doch de zoon van rijke burgers, wien eene schoone toekomst in het leger wachtte.

Deze had ook liefde opgevat voor de mooie Rosa Wreders.

Robert, die nimmer lang weifelde en bij wien diep overwegen niet veel tijd vergde, had dra besloten aan het meisje zijne liefde te verklaren, en vernam uit haar mond dat zij hem ook beminde. De jonge officier daarentegen, die Paul Milker heette, had zijn hart aan het meisje niet geopend en bleef haar in stilte aanbidden.

Nadat Robert in het geheim eenigen tijd het hof had gemaakt aan Rosa, werd haar broeder, door de eene of andere omstandigheid, wellicht een onvoorzichtigheid der beide geliefden, op de hoogte van den toestand gebracht.

Zoodra het hem bekend was, dat de twee jonge lieden elkaar liefde toedroegen, kwam hij Robert naar zijne inzichten vragen.

Mijn makker herhaalde mij de woorden van den heer Wreders, die nagenoeg als volgt luiden:

— Ik weet dat ge Rosa het hof maakt en dat mijne zuster u niet ongenegen is, zelfs dat ze u bekend heeft dat ze u bemint. Ik houd meer van Rosa dan van het licht mijner oogen, en ik wil dan ook alles verijdelen, wat haar ongelukkig zou kunnen maken.

Ik weet dat gij van hoogen adel en schatrijk zijt, en dat Rosa ongelijk heeft gehad hare oogen tot u op te slaan.

Maar liefde laat zich niet gebieden en, als men jong is, denkt men niet aan de toekomst, en vergeet men zelfs het heden, als er hartstocht mede gemoeid is.

Dat is nu eenmaal zoo, en dat zal in der eeuwigheid zoo wezen.

Daarom kom ik tot u om te vragen:

Wat zijn uwe inzichten ten opzichte mijner zuster?

Zijt ge van plan haar te huwen, en hebt ge de verzekering dat niets zich tegen uw huwelijk met de arme Rosa Wreders zal verzetten?

Mijn zuster draagt een gewonen burgersnaam.

Zij bezit niets en ik kan haar slechts een kleine bur-

gerlijke bruidsgift schenken.

Indien gij van te voren weet, dat ge u niet als een eerlijk man tegenover mijne zuster zult kunnen gedragen, zeg het mij, en ik zal uw samenzijn onmogelijk maken.

Dat is mijn plicht.

Op die lange redevoering, door de gezonde rede en eerlijkheid ingegeven, had Robert geantwoord:

— Ik bemint uwe zuster met al de kracht eener eerste en oprechte liefde.

Zooals ge zegt het te weten, bemint zij mij zoo vurig als ik haar.

Ik zal haar huwen, wat er ook gebeuren moge.

Heden nog zal ik mijn vader over de zaak schrijven en hem zeggen dat ik niet anders wil.

Hij is ruw maar goed. Hij zal toestemming voor mijn huwelijk verleen.

Weldra zult ge mijn broeder zijn.

Toen Robert mij dit alles kwam mededeelen, schudde ik het hoofd.

Ik kende den ouden graaf.

— Gij koestert illusies, beste makker, zoo zei ik hem, en het ontwaren der werkelijkheid zal u wreed wezen. Nooit zal de graaf de verlangde toestemming geven, dat is zonder twijfel!

— Goed, dan handel ik zonder zijne toestemming.

— Ge gaat uwe loopbaan naar de maan helpen.

— Als officier?

— Ja.

— Hoe eerder, hoe liever.

— Uw vader ongelukkig maken!

— Dan zal hij het gewild hebben!

— Hem tegen u in het harnas jagen, uw gansch leven vergallen.

— Zonder Rosa zou het leven voor mij toch niet de minste waarde hebben!

— Dat zeggen al de geliefden! Tracht te vergeten.

— Vergeten? Wat?

— Rosa.

— Beste Bertrand, dring niet verder aan. Ik weet wat mij te doen staat, en de raadgevingen van mijn boezemvriend, van mijn broeder, zullen mijne gedragslijn in

deze zaak niet kunnen wijzigen. Ge hebt wellicht gelijk, maar, al ware ik daar ten volle van overtuigd, dan zou ik nog niet van mijn plan afzien, om Rosa mijne vrouw te heeten. Liefde redeneert niet. Neem het mij dan ook niet euvel op, als ik thans niet redeneer.

Ik kende Robert te goed, om er na die verklaring nog een oogenblik aan te denken hem van zijn voornemen te doen afzien.

Robert schreef zijn vader.

In de eerste acht dagen kreeg hij geen antwoord, en vernam bij toeval dat zijn vader in de stad was.

Hij ontving zijn bezoek niet.

Den negenden dag kreeg hij een brief van den minister, waarbij hem gemeld werd, dat hij als kapitein — eene niet te verwachten verhooging die bij ieder verbazing wekte, gezien den jeugdigen ouderdom van den jongen graaf — naar eene ver verwijderde stad was overgeplaatst.

— Dat is het antwoord van mijn vader! kreet hij. Dat is te sterk!

Hij verfrommelde den brief van den minister en wierp het papier in het vuur.

— Ha, mijn vader verlangt den strijd!

— Wees toch redelijk, Robert.

— Redelijk, als uw eigen vader zoo omspringt met uwe gevoelens!... Ik ga niet, en schrijf dadelijk mijn ontslag!... Ik haat het leger en wil vrij wezen.

— Onzin!

— Mogelijk, maar ik ben vast besloten aldus te handelen.

Hij nam pen en papier en begon te schrijven.

Na een paar regels geschreven te hebben, wierp hij de pen op de tafel.

— Onzin, zooals ge zegt. Er zijn nog andere middelen om mijn vader te dwingen... Gaat gij mede naar mijn nieuw garnizoen?

— Ik zal het den minister vragen.

— Doe het dan dadelijk!

— Wat zijt ge van plan?

— Ik weet het nog niet bepaald. Als ik zoo aanstonds terugkeer, zal ik het u zeggen.

Hij verliet onze woning.

Een paar uren later keerde hij terug.

— In regel, zeide hij. We gaan met genoeg naar onze nieuwe residentie.

— Hoedat?

— Rosa zal mij volgen.

— Eene oplichting?

— Toch niet. Binnen eenige dagen zal ze mij komen vinden. Wij hebben dat zoo beslist.

— En haar broeder?

— Dien hebben we niet geraadpleegd.

— Maar...

— Bertrand, het is besloten, na rijp overwegen...

— Van een paar uren!

— Dat is voldoende. Ik behoor niet tot de menschen, die dagen dienen te overwegen en er meer dan één nacht moeten op slapen. En nu, geen woord meer over de zaak.

Hij bracht de samspraak op een ander onderwerp en ik drong niet verder aan.

Een paar weken later bevonden we ons in het nieuw garnizoen.

Robert had zijn ouden vader niet meer geschreven en de graaf had niets van zich laten hooren.

Twee dagen na onze aankomst in de kleine stad, die we voortaan zouden bewonen, ging Robert zijne geliefde aan de statie afhalen.

Rosa deed haar woord gestand.

Eene maand leefde Robert in de nabijheid zijner geliefde, die bij brave burgers haren intrek had genomen, en met haar geliefde lange wandelingen in de omgeving maakte.

De vrees welke ik had gekoesterd, namelijk dat de broeder van het meisje moeilijkheden zou gezocht hebben, begon allengskens te verzwinden. Doch op een morgen, als ik juist gedejeuneerd had, kwam de jonge officier, die ook liefde had opgevat voor Rosa, als een bom mijne kamer binnen gevallen.

Hij maakte mij bekend dat men in de hoofdstad had vernomen, dat Rosa het huis van haren broeder ontvlucht was, om Robert von Eisterheim te volgen.

De kwâtongen wisten natuurlijk dit verhaal met tal van leugenachtige bijzonderheden aan te dikken en zoo was

een echt schandaal — zoo heet men dat in de groote wereld — uitgebroken.

De broeder van het meisje was schier zinneloos geworden van schaamte en verkropte woede, en hij had zich zelfmoord.

— Hij was mij een broeder, hij was mij een boezemvriend, zeide de jonge officier en nu kom ik Robert reenschap vragen over zijn laag gedrag.

Ik verdedigde mijn makker; ik bewees den jongen man, dat Robert niets had gedaan, dat met de eer strijdig was en hij het meisje, dat hij eens zijne echtgenootte wilde noemen, tot het uiterste eerbiedigde. De officier was niet te bepraten, en, toen Robert binnentrad en hem verwonderd de hand toestak, weigerde hij die hand te drukken.

Een vuurglinster blonk in Robert's oogen.

— Wat beteekent dat? kreet hij.

— Dat ik u aanschouw als een lafaard.

Nauwelijks was dit laatste woord gesproken, of Robert sprong op den luitenant toe en gaf hem een klinkenden kaakslag.

— Mijne getuigen zullen de uwe wachten.

De jonge officier verliet het vertrek.

Ik was natuurlijk een der getuigen van Robert.

Al wat mogelijk was spande ik in, niet om het tweegevecht te beletten, want dat kon niet, maar om de voorwaarden zoo zacht mogelijk te maken, en op die wijze ongelukken te voorkomen.

De getuigen van den tegenstrever hadden echter eene bepaalde en strenge opdracht van hunnen vriend ontvangen, en wilden van geene inschikkelijkheid weten.

Er werd beslist dat het tweegevecht met den degen zou plaats hebben, tot een der vechters doodelijk zou gewond wezen.

Den ganschen dag, die het tweegevecht voorafging, gaf ik, die meesterlijk den degen hanteerde, Robert les in het scherm en tal aanwijzingen, die ik door lange ondervinding had opgedaan.

Op het terrein was Robert zeer kalm.

Dat voorspelde veel goeds.

Toch was ik niet gerust en mijn hart was geen

boontje groot, toen we den afstand waren aan 't afmeten en 't duel zou beginnen.

Na een paar minuten was de jonge officier gewond aan den arm.

De wonde werd verbonden en het gevecht dadelijk daarna voortgezet.

De luitenant was zeer zenuwachtig geworden en stelde zich dikwijls bloot.

Robert scheen dit niet op te merken en van dien toestand geen gebruik te willen maken.

Plotseling echter maakte de jonge man eene onbeheugde beweging, wilde mijn makker treffen en wierp zich alzoo onwillekeurig op de punt van den degen van zijn tegenstrever.

Diep drong het staal in zijne borst.

Hij viel om niet meer op te staan.

Het deed me genoegen.

Niet dat ik op dien stond bloeddorstiger was dan ik nu ben, verre van daar, maar de luitenant had toch zelf tweemaal den dood gezocht, eerstens door Robert te komen beleedigen, tweedens door zoo onbeheugd te vechten.

En het deed me genoegen, omdat nu én de broeder van Rosa, én zijn makker, die insgelijks op haar verliefd was, niets meer in den weg zouden leggen, om Robert's geluk te dwarsboomen.

Ik wist niet wat ons te wachten stond.

De overleden luitenant had, alvorens zich naar de plaats van het tweegevecht te begeven, een bezoek gebracht aan Rosa en haar medegedeeld dat hij naar ons garnizoen was gekomen om Robert te doden.

Hij verhaalde haar hoe hare ontvluchting te Berlijn bekend was geraakt en schandaal had gemaakt, en haar broeder dientengevolge zelfmoord had gepleegd.

Dat had haar diep getroffen.

Zij bevond zich in ons huis, als we na het duel in onze woning terugkeerden, om met de getuigen het ontbijt te nemen.

Robert verwachtte er zich aan, toen hij haar zag, dat ze gelukkig zou wezen, hem ongedeerd terug te zien, doch het tegenovergestelde had plaats.

Zij keek hem met droevige blikken aan en vroeg zon-

der dralen:

— En de andere?

Robert antwoordde niet.

— Gij hebt hem gedood? kreet zij.

Mijn makker knikte bevestigend.

Een gil en Rosa verloor het bewustzijn.

Wat beteekende dat?

Toen ze weer tot zichzelf kwam, en haar denkvermogen was teruggekeerd, zuchtte zij diep en zeide langzaam lispelend:

— Twee dooden op onze weg, we zullen niet gelukkig zijn!

Robert trachtte haar moed in te spreken, maar het bleef al vruchteloos.

En eenige dagen later was het goed merkbaar, dat het meisje verkwijnde.

De oude graaf von Eisterheim zou haar den doodsteek geven.

Hij had vernomen wat er gebeurd was en hoe zijn zoon Rosa had overgehaald hem naar het nieuwe garnizoen te volgen, en hij besloot dan ook aan het avontuurtje, zooals hij het noemde, een einde te stellen.

Zekeren morgen kwam hij in de kleine stad en begaf zich dadelijk naar onze woning.

Het was bijna meer dan een jaar geleden, sinds Robert zijn vader nog had ontmoet.

De ontmoeting was weinig hartelijk.

Een handdruk, niets meer.

— Ik heb u niet geantwoord op uw gekken brief, betreffende uw huwelijk...

— Verschooning, heer vader, viel Robert hem in de rede, want mijne verplaatsing naar hier heeft mij een afdoende antwoord toegeschenen.

— Gij hebt het dan toch begrepen?

— Zoo dom ben ik niet, dat ik er een oogenblik zou aan getwijfeld hebben, dat mijne verplaatsing en bevordering uw werk waren.

— Zoo is het inderdaad, maar, als ge dat zóó goed hebt begrepen, kan ik niet verstaan waarom ge het avontuurtje met dat meisje voortzet, den dood van haren broeder op uw geweten hebt geladen, en voor haar een twee-

gevecht hebt aangegaan.

— Omdat ik nog steeds dezelfde liefde voor haar koester en het vaste voornemen heb haar te huwen.

— Dat zal niet!

— Toch wel. Zoodra ik meester ben over mijzelf, zal ik haar mijne hand bieden en wij worden man en vrouw. Niemand zal mij dat kunnen beletten.

— Ik!

— Neen, dat zult ge niet, heer vader.

— Ik zal u niet meer als mijn zoon erkennen.

— Dat zal mij pijnlijk vallen, maar het zal me niet beletten de ingeving mijns harten te volgen.

— Ik zal u onterven.

— Dat zal me niet beletten te handelen, zooals ik denk dat ik handelen moet.

— U uit het leger doen verwijderen.

— Ge zult me een grooten dienst bewijzen.

— En ook mijn dood zult gij op uw geweten hebben.

— Dat is erg, maar ik wil den dood van mijn teergeliefde Rosa niet op mijn geweten.

— Ik zie dat ge krankzinnig zijt en u geen gezonde rede in te pompen is.

— Mogelijk, heer vader.

— Ik vraag u voor de laatste maal: wat zijt gij van plan?

— Rosa te huwen.

— Dat is uw laatste woord?

— Ja.

— Het is wel.

Zonder nog een woord te spreken, zonder zijn zoon een groet toe te sturen, verliet de oude Eisterheim het vertrek.

Toen 's middags Robert zich in de woning van Rosa aanbood, wist men te zeggen dat zij vertrokken was, zonder mede te deelen waarheen zij zich begaf en welke de reden was van haar vertrek.

Zij had een brief achtergelaten, dien men den kapitein moest ter hand stellen, zoodra hij zich zou aanbieden.

Robert kwam met den brief ongeopend in onze woning terug.

Hij was bleek als een doode en zijne lippen trilden,

toen hij het omslag op de tafel legde en op een stoel zonk.

— Wat is er gebeurd?

Het duurde een paar minuten, vooraleer hij sprak:

— Rosa heeft mij verlaten.

— Wat?

— Zij is henen.

— Ik begrijp u niet.

— En liet dezen brief achter. Ik durf hem niet openen. Ik durf hem niet lezen.

— Wil ik het doen?

— Ja.

Ik greep het omslag en opende het.

En ik las het volgende:

«Mijn liefste Robert,

«Vergeef mij de smart, die ik u ga aandoen.

Denk er aan, dat mijn leed zoo zwaar zal wezen als het uwe.

Ik moet hier weg.

Daareven heeft uw vader mij verlaten.

Hij is een braaf man. Hij heeft mij de taal der rede doen kennen.

Hij heeft mij klaar en duidelijk doen inzien, dat ik uwe echtgenoot niet kan worden, dat ik u slechts in den weg kan loopen en uwe toekomst breken.

Dat mag ik niet doen.

Ik dank u vurig voor de gelukkige oogenblikken, welke gij mij hebt laten beleven, en ik zal u steeds even vurig blijven beminnen.

Het scheiden is hard, maar het moet.

Vaarwel, mijn innig geliefde Robert».

Mijn makker keek mij strak aan, toen ik, na lezing, mijne oogen tot hem opsloeg.

— Welnu? vroeg hij, nauwelijks dit woord uit zijne toegeschroefde keel krijgende.

Ik durfde niet antwoorden.

Ik legde den brief op de tafel en sprak geen woord gedurende de eerste oogenblikken.

Eindelijk zegde hij, terwijl hij opstond:

— Wij moeten haar terugvinden. Komt gij met mij

mede, Bertrand?

— Is het noodig, dat te vragen?

Hij reikte mij de hand. Deze was ijskoud.

— Ik dank u. Ik heb niets meer op de aarde dan u, mijn broeder. Mijn vader is heden gestorven en ik verzoek u nooit meer over hem te spreken.

— Gestorven?

— Voor mij is die man dood.

Wij verlieten de woning, om inlichtingen over Rosa in te winnen en te trachten haar op te sporen.

Ik vreesde eene ramp.

En mijne vrees was gegrond; des namiddags werd haar lijk uit de kleine rivier opgehaald, in de nabijheid van den molen, op een korten afstand van het huis, waar zij gewoond had.

Ik moet u niet zeggen hoe groot de wanhoop van Robert was: ge zult u dat wel kunnen voorstellen, daar gij hem gekend hebt en gezien hoe het vertrek van Nora hem tot zelfmoord heeft gebracht.

Hij werd ziek, doodelijk ziek, lag dagen en nachten in ijlkoortsen Rosa aan te roepen en de dokters vreesden dat, zoo hij genas, hij zinneloos zou zijn, en daarom trachtte ik naar zijn dood.

Ik had dadelijk den ouden graaf verwittigd, dien ik thans bij het ziekbed van zijn zoon, als een ander mensch, als een goed vader leerde kennen.

De man koesterde de vooroordeelen van zijnen stand, en die hadden hem wreed doen handelen tegenover zijn zoon.

Hij wist dat, hij zegde het zelf, doch voegde er dan aanstonds bij:

— Ik heb mijn plicht gedaan, niets dan mijn plicht. Robert genas en was niet krankzinnig.

Het eerste wat hij deed, was zijn vader gebieden het vertrek te verlaten.

De oude man leed vreeselijk op dit oogenblik.

Hij zegde echter geen woord en ging.

Ik trachtte Robert moed in te spreken.

— Over het verleden spreken wij nooit meer, zoo onderbrak hij mij. Laat ons alleen aan de toekomst denken... Ik voel dat ik moet blijven leven om mij te wreken op de

samenleving, haar te straffen voor al het leed, dat zij mij heeft berokkend! En ik zal me wreken, vooral op die menschen, welke van mijnen stand zijn en die mijn bestaan vergald hebben. Ik ga de wijde wereld in, zonder naam, zonder bestaansmiddelen, als een ander man, vrij als een vogel in de lucht. En dan tusschen ons beiden, ellendige maatschappij, die al wat schoon en edel is versmacht, en, onder dwaze vooroordeelen, domme conventie en vreeselijken dwang, al het menschelijke doodt.

— Wat zijt gij van plan?

— Den oorlog verklaren aan de samenleving, leven om haar te tergen.

— Ik volg u overal waar gij gaat.

Wij omhelsden elkaar.

Denzelfden dag nog verlieten wij de kleine stad, zonder iemand iets te zeggen, zonder ons ontslag als officier in te dienen, zonder iets mede te dragen dan de kleederen, die wij aan het lichaam hadden.

Eenige maanden later sprak gansch Duitschland van de lustige vagebonden Robert en Bertrand en hielden wij de samenleving voor den gek op eene wijze, die eenig is in de geschiedenis der beroemde dieven.

Ik moet er echter bijvoegen, dat van onze eerste vagebondendaad af, tot Robert Nora leerde kennen, hij steeds den ouden graaf von Eisterheim op de hoogte hield van onzen handel en wandel, nadat hij hem, toen we onzen eersten diefstal pleegden, had bericht dat Robert en Bertrand niemand anders waren dan de jonge graaf von Eisterheim en zijn zoogbroeder Muller.

Nu gij onze geschiedenis geheel kent, zal ik u verklaren waarom wij steeds in de groote wereld hebben gewerkt en nimmer vermoord als gewone misdadigers.

Wij waren er niet op uit geld te verzamelen — dat we dan ook kwistig rondstrooiden — maar ons doel was én den rijke zooveel mogelijk te ontnemen, én den machtige belachelijk te maken, omdat alzoo en niet anders die lieden te treffen zijn.

Spijtig is het, dat de liefde Robert opnieuw in hare netten heeft kunnen lokken, want nog veel hadden wij kunnen doen.

Alleen zal het niet mogelijk wezen, al de opgevatte

plannen uit te voeren, daar de geest van Robert in de onderneming zal ontbreken, maar, zoo goed en zoo kwaad het kan, ga ik terug aan den arbeid... Blijft gijlie bij mij?

— Ja, zei Jan de koetsier.

— Natuurlijk, sprak de romanschrijver.

— Dan zullen we de menschen nog veel spel leveren!... Ik heb iets in het vet liggen, dat niet van de poes is... Indien het slaagt, zal men lang van ons spreken.

AUCTOR

De laatste lotgevallen van Robert en Bertrand

Pentteekeningen van EMIEL WALRAVENS

Omslag van STAN VAN OFFEL

L. OPDEBEEK — Uitgever — ANTWERPEN